

Bilimsel Yazmanın Önemi & Akademik Yazmanın Temel Kuralları

**PROF. DR. CEMAL ÇAKIR
GAZİ ÜNİVERSİTESİ**

ccakir@gazi.edu.tr

Bilimsel Yazma: Üretilen bilimsel bilginin yazılı bütün halinde oluşturulması

Bilimsel Bilgi: Bilimsel yöntemlerle elde edilen bilgidir.

Diğer bilgi türleri:

- Gündelik bilgi (*ör. bulut olmadan yağmurun yağamayacağını bilmek*)
- Teknik bilgi (*ör. bir elbisenin nasıl dikileceğini veya bir köprünün nasıl yapılacağını gösteren bilgiler*)
- Sanat bilgisi
- Felsefi bilgi

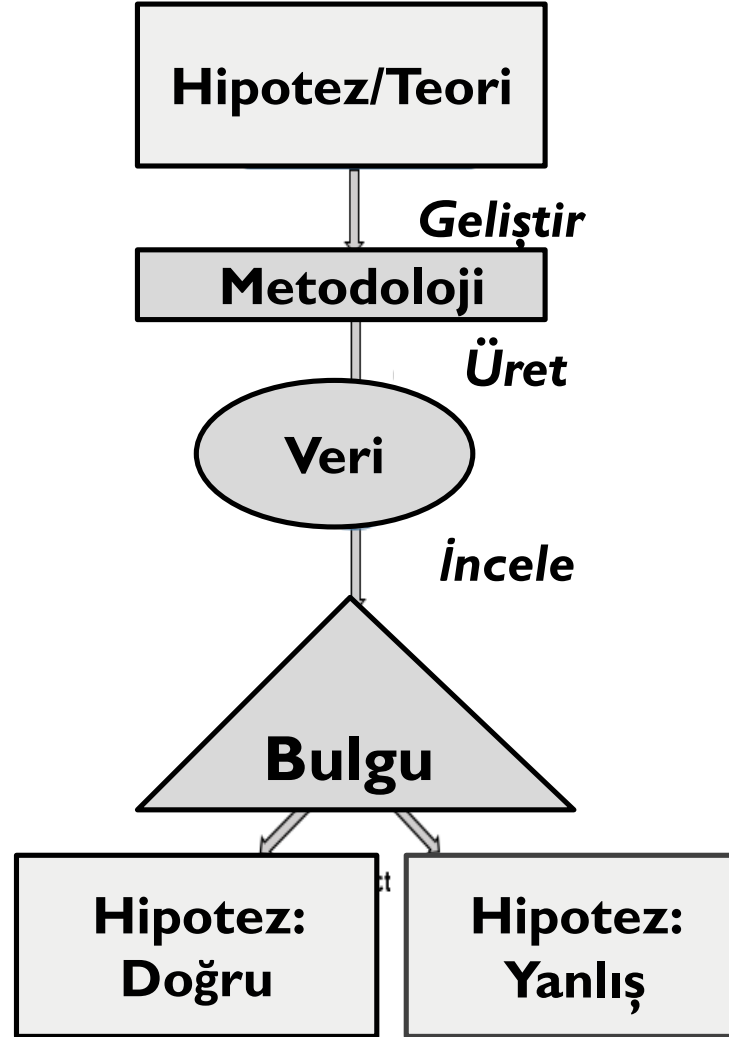
Bilimsel yazmanın önemi

- İnsanı, bireyi, toplulukları, toplumu, nesnelere, olayları, olguları, bağlamları vb. tanımaya, tanımlamaya, ilişkilendirmeye, geliştirmeye aracılık eder.
- Sorunları belirlemek, sorunları çözümlenmek, sorunları çözmek, birey-topluluk-toplum-devlet-doğa dengesine zararı önlemek, verimliliği artırmak gibi amaçlara ulaşılmasına yardımcı olur.

Akademik Yazmanın Temel Kuralları

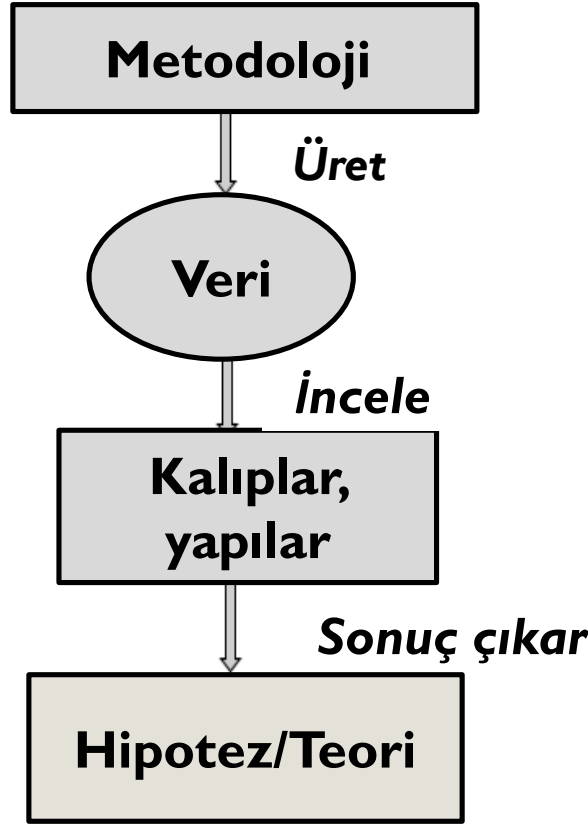
1. Araştırma desenini doğru oluşturmak
2. İletişimin genel kurallarına uymak
3. Akademik dili etkili kullanmak
4. Uygun veri toplama araçları kullanmak
5. Uygun veri çözümleme yöntemleri kullanmak

NİCEL-TÜMDENGELİMLİ YAKLAŞIM

**Akademik
Yazmanın
Temel Kuralları**
1. Araştırma
desenini
doğru
oluşturmak

NİTEL-TÜMEVARIMLI YAKLAŞIM

**Akademik
Yazmanın
Temel Kuralları**
1. Araştırma
desenini
doğru
oluşturmak

İletişimde İşbirliği İlkesi: Kurallar

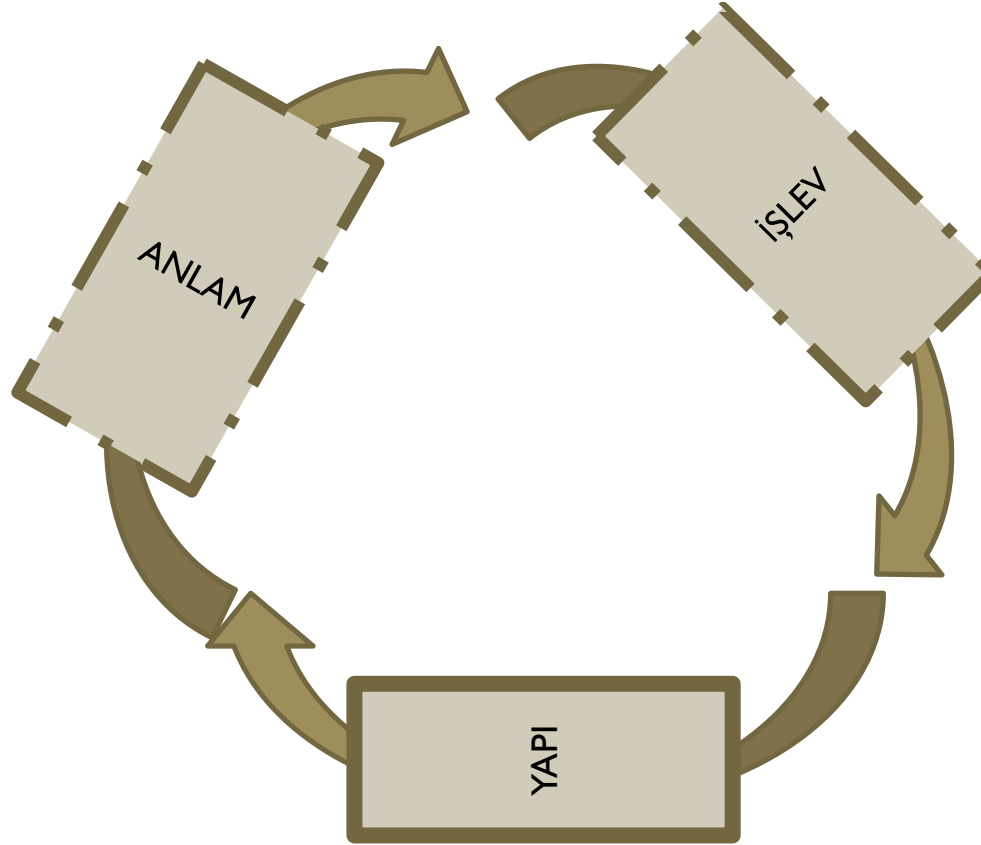
- Nitelik Kuralları
- Nicelik Kuralları
- Bağını Kuralı
- Biçem [Üslup] Kuralları

**Akademik
Yazmanın
Temel
Kuralları**

2. İletişimin
genel
kurallarına
uymak

Dil

- Yapı (Sentaks – Syntax)
- Anlam (Semantik – Semantics)
- İşlev (Pragmatik – Pragmatics)

Akademik Yazmanın Temel Kuralları

3. Akademik
dili etkili
kullanmak

Dil çeşitleri

- Günlük yaşam, çarşı-pazar dili
- Edebi dil
- Görsel-yazılı basın dili
- Akademik dil
- Jargon
- Argo
- Lehçe
- Ağız
- ...

**Akademik
Yazmanın
Temel
Kuralları**
3. Akademik
dili etkili
kullanmak

BİLİM DALLARI

TEMEL BİLİMLER

- Deneysel ve nesnel
- Bilginin doğrusal artışı
- Nicel
- Belirli okuyucu kitlesi
- Fazlaca yapılandırılmış türler

UYGULAMALI BİLİMLER

İNSANİ BİLİMLER

- Yorumsal
- Dağınık bilgi üretimi
- Nitel
- Geniş okuyucu yelpazesi
- Esnek yapıli türler

Akademik bilgi şemasından uyarlanmıştır (Hyland, 2009: 63).

Sosyal Bilimlerde Yazma

...hem temel bilimlerin hem de insani bilimlerin özelliklerini içerir ve deneyimin ilk soyut yorumunu daha teknik bir şeye dönüştürür.

Hyland (2009: 8)

Akademik Yazı Türleri

- Makaleler
- Konferans özetleri
- Proje başvuruları
- Öğrenci yazıları
- Makale teslim mektupları
- Kitap değerlendirme yazıları
- Doktora tezleri
- Ders kitapları
- Editöre cevap mektupları

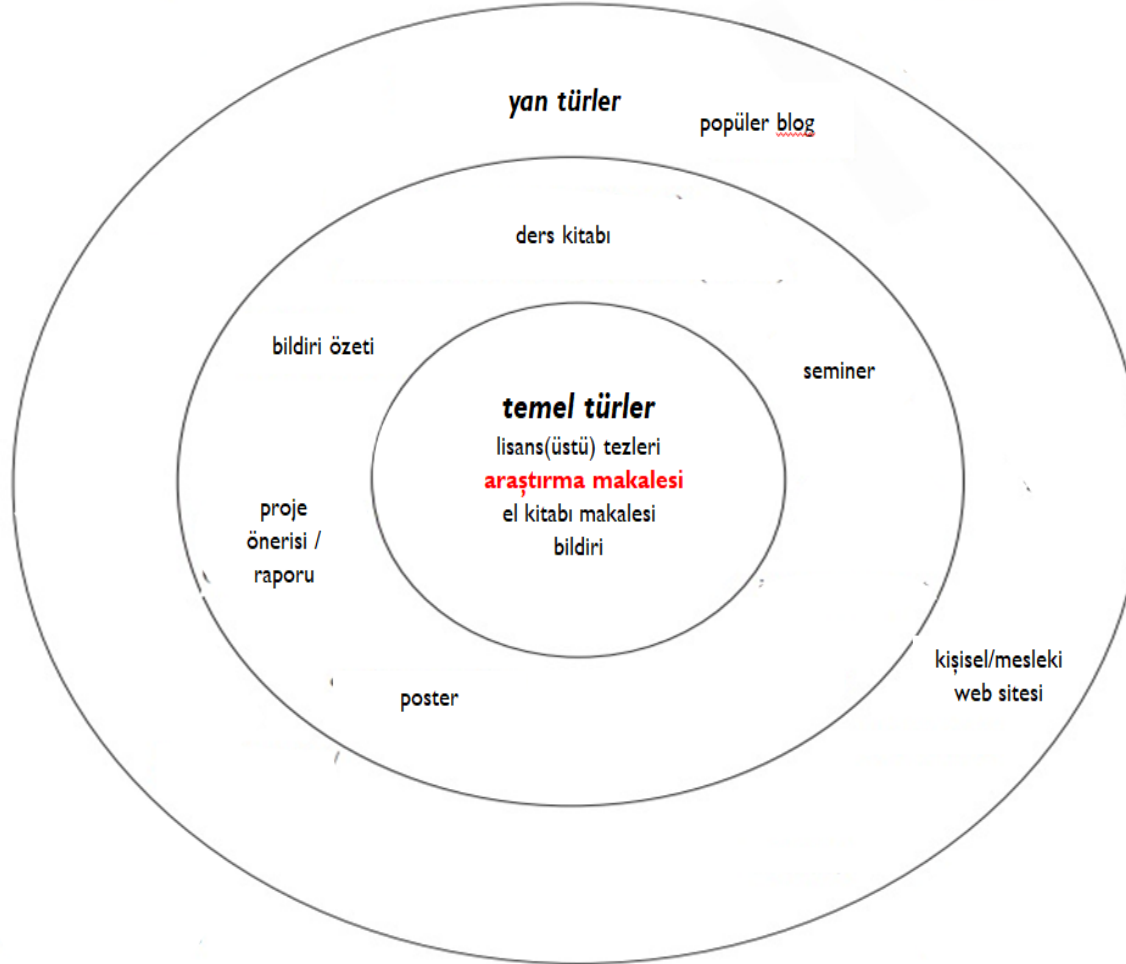
(Hyland, 2009: 27)

ACADEMIC DISCOURSE
KEN HYLAND

Akademik yazma (Schmied 2015, p.11)

Research in English and Applied Linguistics
REAL Studies 8

Research in English & Applied Linguistics
Academic Writing
for South-Eastern Europe
Practical and Theoretical Perspectives
edited by
Josef Schmied

 Cuvillier Verlag Göttingen
Internationaler wissenschaftlicher Fachverlag

CARS Modeli

'Create a Research Space (CARS)'

=

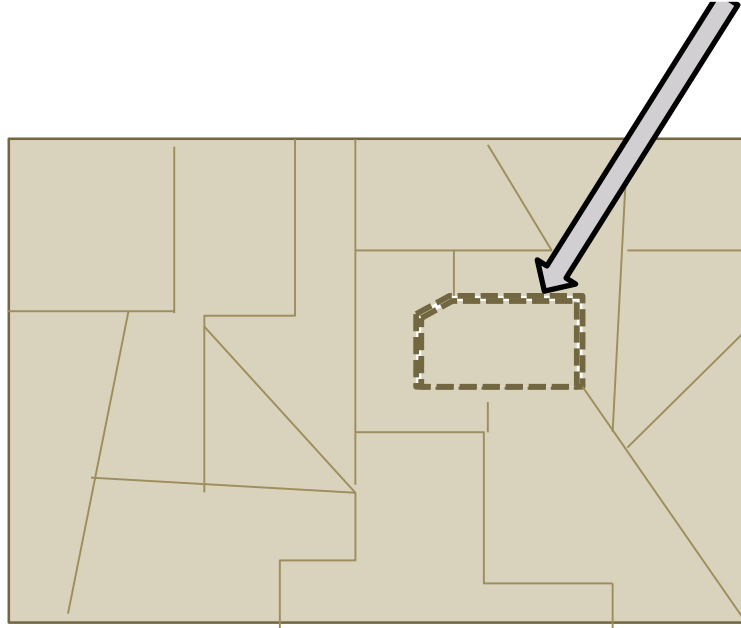
'Bir Araştırma Alanı Oluştur (BAAO)'

BAAO: 3 Eylem

Eylem 1: Bir araştırma alanı keşfet.

Eylem 2: Bir boşluk ('niche') oluşturun.

Eylem 3: Boşluğu doldurun.

BAAO: 3 Eylem ve Adımları

Eylem 1: Bir araştırma alanı keşfet.

Adım 1: Konunun önemini belirt.

Adım 2: Konuyla ilgili genellemeler yap.

Adım 3: Daha önce yapılan çalışmalara atıf yap.

Eylem 2: Bir boşluk oluştur.

Adım 1: Daha önceki araştırmalardaki yoklukları, yetersizlikleri ve/veya başarısızlıkları belirt.

Adım 2: Mevcut araştırmanın geleneğin devamı olduğunu belirt.

Adım 3: Daha önce yapılan araştırmaları sorgula.

Adım 4: Karşı iddialar öne sür.

Eylem 3: Boşluğu doldur.

Adım 1: Araştırmanın amacını belirt.

Adım 2: Başlıca bulguları bildir.

Adım 3: Araştırmanın kapsamını açıkla.

Adım 4: Araştırmanın önemli unsurlarını bildir.

Adım 5: Makalenin yapısını açıkla.

Örnekler için: <http://www.slu.se/Documents/externwebben/biblioteket/alnarpsbiblioteket/5Agrilntromove.pdf> adresine bakınız.

Akademik yazmada dilin bazı işlevleri

1. Duruş sergilemek
2. Okuyucuyu dahil etmek
3. Yeniden ifade etmek
4. Örneklemek

(Hyland, 2007; 2009)

1. Duruş sergilemek

Yazarın:

- Metinsel 'sesi'
- Tutumları
- Yargıları, fikirleri ve odak noktaları

(Hyland, 2009)

2. Okuyucuyu dahil etmek

Okuyucuyu:

- İddiasına yönelmek
- Söylemine ortak etmek
- Yorumlarına yönelmek

(Hyland, 2009)

Duruş ve dahil etme ifadeleri, insani bilimler ve sosyal bilimlerde %75 oranında kullanılmaktadır.

(Hyland, 2009)

1. Duruş sergileme yolları

- Yumuşatma: Kesin tutumdan kaçınma
- Kuvvetlendirme: Kesin tutum takınma
- Tutum ifadeleri: Duyuşsal tutum (şaşkınlık, hemfikirlik, önemseme, hayal kırıklığı vb.)
- Yazarın kendinden bahsetmesi

(Hyland, 2009)

Yumuşatma İfadeleri (Demir, 2018, s. 81)

Table 6. Verbs acting as hedges in NW data

1. Advise	10. Consider	19. Indicate	28. Propose
2. Anticipate	11. Demonstrate	20. Look	29. Report
3. Appear	12. Display	21. Maintain	30. Reveal
4. Argue	13. Estimate	22. Observe	31. Seem
5. Assert	14. Expect	23. Offer	32. Show
6. Assume	15. Feel	24. Prone to	33. Suggest
7. Attempt	16. Find	25. Postulate	34. Surmise
8. Believe	17. Guess	26. Predict	
9. Claim	18. Hope	27. Presume	

Yumuşatma İfadeleri (Demir, 2018, s. 82)

Table 8. Adverbs acting as hedges in NW data.

1. About	13. Occasionally	25. Rarely
2. Almost	14. Often	26. Rather
3. Approximately	15. Partially	27. Reasonably
4. Arguably	16. Partly	28. Relatively
5. Fairly	17. Perhaps	29. Roughly
6. Frequently	18. Possibly	30. Seemingly
7. Generally	19. Potentially	31. Slightly
8. Hardly	20. Predictably	32. Sometimes
9. Largely	21. Presumably	33. Somewhat
10. Likely	22. Primarily	34. Supposedly
11. Mostly	23. Probably	35. Usually
12. Nearly	24. Quite	36. Virtually

Kuvvetlendirme ifadeleri

(Akman & Karahan, 2023, s. 1339)

Table 3. List of boosters found in Hyland's (1998) study

actually	conclusive	essentially	incontrovertible	normally	unambiguously
admittedly	confirm	establish	indeed	obvious	unarguably
always	consistent with	evidence	indicate	obviously	undeniably
apparent	convincing(ly)	evident	inevitable	patently	undoubtedly
apparently	couldn't	evidently	(we) know	precisely	unequivocal
appear	(of) course	the fact (that)	largely	prove	unmistakable
assuredly	decidedly	we find	mainly	rather	unquestionably
basically	definitely	general	manifest (ly)	should	well-known
certain that	demonstrate	generally	most	show	will
certainly	determine	however	must	sure	won't
certainty	discern	impossible	(not) necessarily	surely	wrong (ly)
clearly	doubtless	improbable	never	true	
conclude	(is) essential	inconceivable	no / beyond doubt	typically	

Tutum ifadeleri (Hyland, 2009, s. 76)

No doubt there are a number of criticisms that adherents to the justice-based paradigm might make of the moral model Dworkin proposes. Still, I believe that Dworkin's investment model has remarkable resonance and extraordinary potential power. The worry I have about Dworkin's proposal arises from inside his model. It is interesting right off the bat to notice that . . .

(Philosophy RA)

2. Okuyucuyu dahil etme yolları

- Yönergeler: Emir kipi kullanmak
- Metin arasında okuyucuyla kısa bir diyalog kurmak
- Paylaşılmış bilgiye atıf yapmak
- Soru yöneltmek (%80'i retorik sorular)

(Hyland,2009)

Yönergeler (Hyland, 2009, s. 77)

- **textual acts** direct readers to another part of the text or to another text (e.g. *see Smith 1999, refer to table 2, etc.*)
- **physical acts** direct readers how to carry out some action in the real-world (e.g. *open the valve, heat the mixture*).
- **cognitive acts** instruct readers how to interpret an argument, explicitly positioning readers by encouraging them to *note, concede* or *consider* some argument or claim in the text.

Metin arasında okuyucuyla kısa bir diyalog kurmak (Hyland, 2009, s. 77)

10. And – as I believe many TESOL professionals will readily acknowledge – critical thinking has now begun to make its mark, particularly in the area of L2 composition.

(Applied Linguistics)

Paylaşılmış bilgiye atıf yapmak

(Hyland, 2009, s. 77)

11. It is, of course, possible to realize capacitors using the inter-metal, linearmetal-poly, metal-diffusion, or poly diffusion (with an SiO_2 dielectric) capacitances.

(Electrical Engineering)

Soru yönelmek (Hyland, 2009, s. 78)

12. Is it, in fact, necessary to choose between nurture and nature?
My contention is that it is not.

(Sociology)

What do these two have in common, one might ask? The answer is that they share the same politics.

(Applied Linguistics)

3. Yeniden ifade etme yolları: *Genişletme*

- Bir bilgiyi genişleterek yeniden ifade etmek
- Okuyucunun anlayışını genişletmek
- Açıklama yapma ya da ima etme

(Hyland, 2007)

3. Yeniden ifade etme yolları: *Genişletme*

- Daha önce söylenmiş bir şeyi tanımlama
- Teknik bir terimi açıklama
- Parantez ve *yani, olarak da bilinen, diye adlandırılan* gibi ifadeler kullanma

(Hyland, 2007)

3. Yeniden ifade etme yolları: *Daraltma*

- Söylenen şeyin anlamını sınırlandırma
- Yorumun kapsamını daraltma
- Aynı şeyi başka şekilde ifade etme
- Belirginleştirme

4. Örneklendirme yolları

- Genel bir kategori için örnek vermek
- Bir kural ya da ilkeyi vermek
- Benzer bir olguyu vermek

Kaynaklar

Akman, E. & Karahan, P. (2023). Hedges and boosters in academic texts: a comparative study on English language teaching and physiotherapy research articles. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (32), 1335-1349. DOI: 10.29000/rumelide.1252902.

Demir, C.. (2018). Hedging and academic writing: an analysis of lexical hedges. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 14(4), 74-92.

Hyland, K. (2007). Applying a gloss: exemplifying and reformulating in academic discourse. *Applied Linguistics*, 28(2): 266–285.

Hyland, K. (2009). *Academic discourse*. London: Continuum International Publishing.

Mihalicek, V. & Wilson, C. (Eds.). (2011). *Language files: materials for an introduction to language and linguistics*. 11th Edition. The Ohio State University Press.

Rasinger, Sebastian M. (2008). *Quantitative research in linguistics: an introduction*. Bloomsbury Academic.

Schmied, J. (2015). Graduate academic writing in Europe in comparison: a research-based approach to metalanguage and genre. In Josef Schmied (Ed.), *Academic writing for south eastern Europe: practical and theoretical perspectives* (pp. 1-24). Cuvillier Verlag.

<http://www.slu.se/Documents/externwebben/biblioteket/alnarpsbiblioteket/5Agrilntromove.pdf>

<https://www.felsefecilerdernegi.org.tr/wp-content/uploads/2018/02/>

<https://acikders.ankara.edu.tr/course/view.php?id=1377>

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Konferansları Serisi 11: Bilim Tarihinde Kırılma Süreçleri,

<https://www.youtube.com/watch?v=L7r1T2nOVXc>

Teşekkürler.